

Scenariusz zajęć z edukacji obywatelskiej: „Wokół demokracji”

Autorka scenariusza

Imię i nazwisko	Magdalena Ankiewicz - Kopicka
Nazwa szkoły	X Liceum Ogólnokształcące im. Gdyńskich Nauczycieli Bohaterów II Wojny Światowej w Gdyni

Opis scenariusza zajęć

Tytuł scenariusza
<i>Moim ideałem politycznym jest demokracja. Chciałbym, żeby każdy człowiek był szanowany jako jednostka i żeby nikogo nie wynoszono na piedestał. Albert Einstein</i> WOKÓŁ DEMOKRACJI
Odniesienie do podstawy programowej – <i>jeśli scenariusz realizowany jest w ramach zajęć szkolnych, jakie treści z podstawy programowej są realizowane? Wskaż konkretne zapisy.</i>
Odniesienie do podstawy programowej: W procesie kształcenia ogólnego szkoła na III i IV etapie edukacyjnym kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Wiedza o społeczeństwie IV etap edukacyjny Cel kształcenia: 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie. Demokracja – zasady i procedury. Uczeń: 1) opisuje wartości będące fundamentem współczesnej demokracji; podaje różne sposoby rozumienia wolności, równości i sprawiedliwości; Współczesna demokracja w Polsce i na świecie – problemy i zagrożenia. Uczeń: 4) wyjaśnia, dlaczego tak wielu obywateli nie uczestniczy w życiu politycznym, i przed stawia sposoby zwiększania poziomu partycypacji; Odniesienie do podstawy programowej (liceum po szkole podstawowej): W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji” Wiedza o społeczeństwie: Cel kształcenia: Uczeń: przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym; charakteryzuje zasady i formy demokracji oraz wyjaśnia konsekwencje łamania tych zasad; rozwija umiejętność dyskusowania – formułuje, uzasadnia i broni własne stanowisko na forum publicznym, szanując odmienne poglądy; współpracuje w grupie.
Przedmiot nauczania, w ramach którego ma być realizowany scenariusz (<i>proszę wskazać, jeśli scenariusz realizowany jest w ramach zajęć szkolnych</i>)
Godzina do dyspozycji wychowawcy lub lekcja wiedzy o społeczeństwie.
Grupa docelowa (wiek uczniów, klasa?)
Klasa 1 lub 2 liceum ogólnokształcącego
Cele zajęć (jaką wiedzę i umiejętności zdobędą uczniowie?)

- kształcenie postawy szacunku dla sposobu, w jaki postrzegają sprawy inni; - kształcenie umiejętności prowadzenia dyskusji; - rozwijanie kompetencji obywatelskich; - doskonalenie umiejętności krytycznego myślenia; - inspirowanie i zachęcanie uczniów do współuczestniczenia w podejmowaniu i realizowaniu decyzji ważnych dla społeczności szkolnej	
Czas trwania zajęć	
W zależności od wykorzystanych środków dydaktycznych od 85 do 120 minut	
Metody pracy	
- burza mózgów; - gra terenowa prowadzona w szkole, lub ogródku przyszkolnym; - moderacja wizualna; - kroczący krąg; - dyskusja.	Modele interakcji: - praca z całym zespołem klasowym; - praca w parach; - praca w dwóch grupach; - praca indywidualna.
Materiały i pomoce potrzebne do zajęć <i>(jeśli w scenariuszu wykorzystywane są dodatkowe teksty lub karty/arkusze pracy, prosimy o dodanie ich jako załączników do formularza)</i>	
Środki dydaktyczne: - prezentacja np. w programie PowerPoint (załącznik nr 1); - zakodowane zalety (załącznik nr 2); - kartki samoprzylepne; - cukierki w papierkach o dwóch różnych kolorach; - kartki; - długopisy; - komputer z dostępem do Internetu; - telefony komórkowe uczniów lub tablety szkolne; - projektor. - prezentacja np. w programie PowerPoint https://answergarden.ch/create/ - Przykłady narzędzi do szyfrowania haseł: https://www.festisite.com/text-layout/maze/ https://www.qr-online.pl/ http://www.goorsky.info/szyfrator/index.php?step=1&module=8	
Narzędzia TIK:	
Przebieg zajęć, w tym czas na poszczególne etapy	
Wstęp (15 minut): Nauczyciel/ka zaprasza młodzież do odgadnięcia tematu zajęć pokazując dwa pierwsze slajdy z prezentacji (załącznik nr 1). Młodzież odpowiada za pomocą własnych telefonów komórkowych lub	

tabletów szkolnych na pytanie wyświetlone na projektorze w aplikacji AnswerGarden: *O czym będziemy dzisiaj mówić?*¹

Prowadząca/y podaje temat lekcji i zachęca uczniów i uczennice do podania własnej definicji demokracji. Podsumowując tę część zajęć przedstawia treść artykułu 25 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych ONZ (slajd nr 3).

Realizacja:

Ukryte zalety (w zależności od wybranego sposobu kodowania od 20 do 40 minut)

Następnie nauczyciel/ka zaprasza młodzież do odszukania 10 najważniejszych zalet demokracji sformułowanych przez Roberta Dahla, które wcześniej ukrył/a w różnych ogólnodostępnych miejscach szkoły (np. bufet, szatnia, świetlica, portiernia itp. – załącznik nr 2).

Zasady mogą być zaszyfrowane z wykorzystaniem poniższych narzędzi:

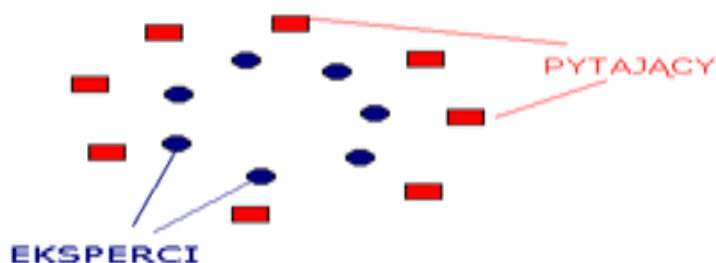
- <https://www.festisite.com/text-layout/maze/>
- <https://www.qr-online.pl/>
- <http://www.goorsky.info/szyfrator/index.php?step=1&module=8>

W przypadku ograniczeń czasowych prowadząca/y może schować koperty z zaletami w sali lekcyjnej lub przygotować „klocki domina” do ułożenia dla zespołów (załącznik nr 3). Uczniowie i uczennice prowadzą poszukiwania indywidualnie, w parach lub w grupach. Po odnalezieniu i odczytaniu wszystkich zalet demokracji sformułowanych przez Dahla prowadząca/y inicjuje dyskusję nt. ich słuszności oraz zachęca do zastanowienia się nad rolą demokracji w szkole. Młodzież na otrzymanych kartkach samoprzylepnych odpowiada na pytanie: *W jakich obszarach życia szkoły brakuje Wam demokracji, jakie strefy wymagają zmian?* Po przyklejeniu kartek na tablicy nauczyciel/ka wraz z młodzieżą grupuje kartki o podobnym znaczeniu wyodrębiając najbardziej istotne problemy.

Demokracja w mojej szkole (od 30 do 45 minut)

Prowadząca/y łączy uczniów w dwa zespoły (grupę ekspertów/ek i grupę pytających) za pomocą cukierków w papierkach o dwóch różnych kolorach.

Każdy/a z pytający otrzymuje jeden z wyodrębnionych obszarów, w których młodzież stwierdza deficyt demokracji. Pytający/a siada naprzeciwko eksperta/ki, zadaje pytanie co można zrobić w tej sytuacji i zapisuje rozwiązania podane przez eksperta/tkę. Następnie siada naprzeciwko kolejnego eksperta/ki itd. (tak jak kroczący krąg).

¹ Tutorial do aplikacji AnswerGarden np. https://www.youtube.com/watch?v=DN4cG4Gu_ZY

Zakończenie (20 minut):

Pytający/e prezentują rozwiązania uzyskane w czasie rozmów z ekspertami/ktami, a następnie nauczyciel/ka inicjuje dyskusję dotyczącą tego, co sądzi młodzież na temat sposobów zaproponowanych przez kolegów/ koleżanki – czy są one skuteczne i możliwe do realizacji? Podsumowując ćwiczenie młodzież wybiera kwestie, które ich zdaniem powinny zostać poruszone podczas spotkania Rady Pedagogicznej.

Na zakończenie zajęć nauczyciel/ka zaprasza uczniów/ uczennice do przeprowadzenia kampanii informacyjnej pod hasłem *Ja obywatel – w moim liceum* wśród społeczności szkolnej w miesiącu wrześniu, mającej na celu zwiększyć świadomość obywatelską wśród uczniów i uczennic.

Zadaniem młodzieży pracującej w grupach zadaniowych w ramach pracy domowej jest przygotowanie kodów QR w których znajdą się informacje o prawach i obowiązkach ucznia/ennicy liceum oraz możliwościach współuczestniczenia w podejmowaniu decyzji ważnych dla społeczności szkolnej².

Bibliografia i wykorzystane źródła

https://www.ce.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2018/10/2.-demokracja_r.dahl_dlaczego-demokracja.pdf

Scenariusz publikowany na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez Utworów Zależnych 4.0 Międzynarodowa Licencja Publiczna](#).

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

*Konkurs jest realizowany przy wsparciu
Ambasady USA w Warszawie.*

Załącznik nr 1 – Plik pdf z prezentacją**Załącznik nr 2 - Dziesięć najważniejszych zdaniem Roberta Dahla zalet demokracji.**

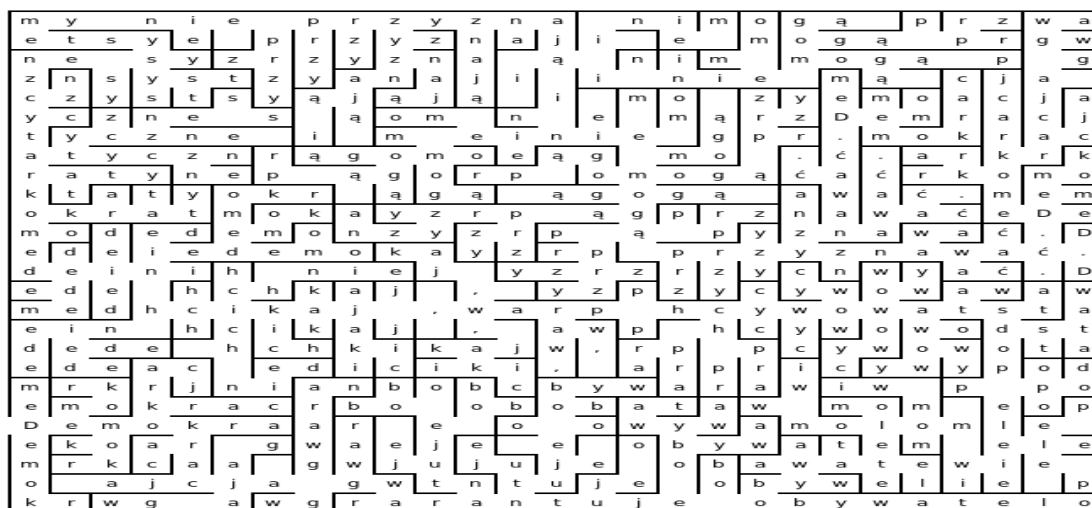
1. Demokracja pomaga w uniknięciu rządów okrutnych i podłych autokratów.
2. Demokracja gwarantuje obywatelom wiele podstawowych praw, jakich niedemokratyczne systemy nie przyznają i nie mogą przyznawać.
3. Demokracja zapewnia obywatelom większy zakres indywidualnej wolności niż jakakolwiek inna ewentualność ustrojowa.
4. Demokracja pomaga ludziom w realizowaniu ich podstawowych interesów.
5. Tylko demokratyczny rząd może zapewnić maksimum możliwości jednostkom, by same decydowały o swoim losie, to znaczy żyły zgodnie z prawami, jakie same wybrały.
6. Tylko demokratyczny rząd może zapewnić maksymalne możliwości dla bycia odpowiedzialnym moralnie.
7. Demokracja sprzyja rozwojowi ludzi bardziej niż jakikolwiek inny wyobrażalny ustrój.
8. Tylko demokratyczny system sprzyja względnie znacznej równości politycznej.
9. Nowoczesne demokracje przedstawicielskie nie prowadzą między sobą wojen.

² Kampanię można przygotować przy współpracy z nauczycielem/ką wiedzy o społeczeństwie.

10. Kraje z systemem demokratycznym gospodarczo prosperują lepiej niż kraje z niedemokratycznymi rządami

Przykłady zakodowanych zalet³:

Przykład 1. Przechodząc labirynt poznacie jedną z zalet demokracji podaną przez Roberta Dahla.

<https://www.festisite.com/text-layout/maze/>

Rozwiązanie: Demokracja gwarantuje obywatelom wiele podstawowych praw, jakich niedemokratyczne systemy nie przyznają i nie mogą przyznawać.

Przykład 2. Odczytajcie kod, a poznacie następną zaletę demokracji.

<https://www.qr-online.pl/>

Rozwiązanie: Demokracja zapewnia obywatelom większy zakres indywidualnej wolności niż jakakolwiek inna ewentualność ustrojowa.

Przykład 3 Rozwiążcie rebus, a poznacie kolejną zaletę demokracji podaną przez Roberta Dahla.

³ W zależności od sprawności informatycznej uczniów i uczennic oraz dostępnego czasu można wykorzystać różnorodne formy kodowania, lub ograniczyć się do labiryntów albo kodów QR.

Rozwiązanie: Demokracja pomaga w uniknięciu rządów okrutnych i podłych autokratów.

Załącznik nr 3

„Klocki domina” do pocięcia dla zespołów

lepiej niż kraje z niedemokratycznymi rządami	*Demokracja pomaga w uniknięciu
rządów okrutnych i podłych autokratów.	Demokracja gwarantuje obywatelom wiele
podstawowych praw, jakich niedemokratyczne systemy nie przyznają i nie mogą przyznawać.	Demokracja zapewnia obywatelom większy
zakres indywidualnej wolności niż jakakolwiek inna ewentualność ustrojowa.	Demokracja pomaga ludziom w realizowaniu
ich podstawowych interesów.	Tylko demokratyczny rząd może zapewnić maksimum
możliwości jednostkom, by same decydowały o swoim losie, to znaczy żyły zgodnie z prawami, jakie same wybrały.	Tylko demokratyczny rząd może zapewnić maksymalne możliwości dla
bycia odpowiedzialnym moralnie.	Demokracja sprzyja rozwojowi ludzi bardziej
niż jakikolwiek inny wyobrażalny ustrój.	Tylko demokratyczny system sprzyja względnie
znacznej równości politycznej.	Nowoczesne demokracje przedstawicielskie
nie prowadzą między sobą wojen.	Kraje z systemem demokratycznym gospodarczo prosperują